مستند فنی و اجرایی • نسخه نهایی

راهنمای گام‌به‌گام نصب و راه‌اندازی سامانه «مطب‌یار نگار»

آموزش کامل نصب سامانه روی هاست اشتراکی (cPanel و DirectAdmin)، اتصال به پایگاه داده MySQL، انجام تنظیمات اولیه امنیتی و راه‌اندازی نمایشگر سالن انتظار در کمتر از ۵ دقیقه.

۱. پیش‌نیازهای فنی هاست و سرور

سامانه «مطب‌یار نگار» به‌صورت کاملاً مستقل و سبک پیاده‌سازی شده و روی انواع هاست‌های اشتراکی لینوکس بدون نیاز به سرور اختصاصی یا وردپرس اجرا می‌شود. پیش از شروع نصب، از فراهم بودن موارد جدول زیر اطمینان حاصل کنید:

مورد فنی	نسخه / وضعیت پیشنهادی	توضیحات
نسخه PHP	`PHP 7.4` تا `PHP 8.3`	توصیه می‌شود از نسخه ۸.۱ یا ۸.۲ استفاده کنید.
پایگاه داده	`MySQL 5.7+` / `MariaDB 10.3+`	کدبندی `utf8mb4` به‌صورت خودکار تنظیم می‌شود.
افزونه‌های PHP	`pdo_mysql` , `mbstring` , `gd` , `curl`	روی تقریباً تمام هاست‌های اشتراکی به‌صورت پیش‌فرض فعال هستند.
وب‌سرور و SSL	Apache / LiteSpeed + `HTTPS`	گواهینامه SSL برای اتصال امن به درگاه بانکی ضروری است.

۲. مراحل نصب سامانه روی هاست

۱ **آپلود و استخراج فایل زیپ در هاست**

وارد کنترل‌پنل هاست (سی‌پنل یا دایرکت‌ادمین) شوید و بخش `File Manager` را باز کنید. به پوشه اصلی دامنه (`public_html`) یا پوشه ساب‌دامین موردنظر بروید، فایل زیپ اسکریپت را آپلود کرده و روی گزینه `Extract` کلیک کنید تا فایل‌ها استخراج شوند.

۲ اطمینان از وجود فایل `.htaccess`

در تنظیمات بالای `File Manager` گزینه نمایش فایل‌های مخفی (`Show Hidden Files`) را فعال کنید و مطمئن شوید فایل `.htaccess` در کنار `index.php` وجود دارد تا آدرس‌دهی تمیز سامانه به‌درستی کار کند.

۳ ساخت دیتابیس و کاربر MySQL

در سی‌پنل وارد بخش `MySQL Database Wizard` شوید: ابتدا یک نام برای دیتابیس بسازید، سپس یک نام کاربری و رمز عبور قوی تعریف کنید و در مرحله پایانی حتماً تیک `ALL PRIVILEGES` (دسترسی کامل کاربر به دیتابیس) را فعال و ذخیره کنید. نام دیتابیس، نام کاربری و رمز عبور را یادداشت نمایید.

۴ اجرای نصاب گرافیکی و اتصال به دیتابیس

مرورگر را باز کرده و آدرس `https://yourdomain.ir/install.php` را وارد کنید (به جای `yourdomain.ir` دامنه خود را قرار دهید). میزبان را `localhost` و پورت را `3306` بگذارید، سپس نام دیتابیس، نام کاربری و رمز عبور مرحله قبل را وارد کرده و دکمه نصب را بزنید تا تمامی جداول سامانه و فایل پیکربندی `storage/config.php` به‌صورت خودکار ساخته شوند.

۵ حذف امن فایل نصب (`install.php`)

بلافاصله پس از مشاهده پیام موفقیت نصب، روی دکمه قرمز **«حذف خودکار فایل نصب و ورود به پنل مدیریت»** کلیک کنید. در صورت محدودیت دسترسی هاست، فایل `install.php` را به‌صورت دستی از `File Manager` پاک نمایید.

> **نکته امنیتی مهم**
>
> هرگز فایل `install.php` را پس از پایان نصب روی هاست باقی نگذارید. حذف این فایل از اجرای مجدد نصاب توسط افراد غیرمجاز جلوگیری می‌کند.

۳. ورود اولیه به پنل مدیریت

پس از اتمام نصب، دو حساب کاربری پیش‌فرض برای پزشک (مدیر ارشد) و منشی به‌صورت خودکار ایجاد می‌شود. برای ورود، آدرس `https://yourdomain.ir/admin` را باز کنید:

نقش کاربری	نام کاربری	رمز عبور اولیه	سطح دسترسی
پزشک / مدیر ارشد	`manager`	`123456`	دسترسی کامل به تمام بخش‌ها و تنظیمات

نقش کاربری	نام کاربری	رمز عبور اولیه	سطح دسترسی
منشی مطب	`secretary`	`123456`	پذیرش، نوبت‌دهی، حسابداری و مانیتور

۴. چک‌لیست تنظیمات ضروری پس از نصب

پس از اولین ورود با حساب مدیر ارشد (`manager`)، توصیه می‌شود اقدامات زیر را به ترتیب انجام دهید تا سامانه آماده پذیرش بیماران شود:

- **تغییر رمز عبور و آدرس ورود مدیریت:** ابتدا رمز عبور حساب پزشک و منشی را تغییر دهید. سپس در بخش «تنظیمات» یک نام اختصاصی برای لینک ورود پنل مدیریت تعریف کنید تا امنیت سامانه به حداکثر برسد.
- **تکمیل اطلاعات پزشک و انتخاب قالب:** نام پزشک، تخصص، شماره نظام پزشکی، آدرس مطب، شماره تماس و یکی از ۳ قالب ظاهری سامانه را از بخش «تنظیمات» انتخاب و ذخیره کنید.
- **تنظیم برنامه کاری هفتگی و تعطیلات:** در بخش «برنامه‌ریزی نوبت‌دهی»، روزهای کاری، ساعت شروع و پایان شیفت‌ها و فاصله زمانی هر نوبت را مشخص کنید.
- **تعریف بیمه‌ها و تعرفه ویزیت:** در بخش «تعرفه و بیمه‌ها»، شرکت‌های بیمه طرف قرارداد و مبلغ ویزیت هرکدام را وارد نمایید.
- **اتصال درگاه پرداخت و پیامک (اختیاری):** در صورت تمایل به دریافت آنلاین حق ویزیت، اطلاعات درگاه بانکی خود (زرین‌پال، ملی، سامان یا ملت) و مشخصات پنل پیامکی را در تنظیمات ثبت و فعال کنید. در صورت خالی ماندن اطلاعات درگاه، نوبت‌دهی بدون پرداخت آنلاین (پرداخت در مطب) کار خواهد کرد.

۵. راه‌اندازی نمایشگر سالن انتظار

برای نمایش زنده شماره نوبت، نام بیمار و وضعیت حضور پزشک روی تلویزیون یا مانیتور سالن انتظار، مرورگر دستگاه متصل به تلویزیون را باز کرده و آدرس `https://yourdomain.ir/monitor` را وارد کنید. سپس کلید `F11` را بزنید تا نمایشگر در حالت تمام‌صفحه قرار گیرد و برای پخش صدای اعلان فراخوان، یک‌بار روی صفحه کلیک نمایید.

۶. عیب‌یابی سریع خطاهای رایج

خطا یا وضعیت	علت و راهکار رفع سریع
خطای اتصال به دیتابیس در نصب	اطمینان حاصل کنید کاربر ساخته‌شده در سی‌پنل به دیتابیس متصل شده و تیک `ALL PRIVILEGES` برای آن فعال است. پیشوند نام دیتابیس در سی‌پنل (مثلاً `user_db`) را کامل وارد کنید.

خطا یا وضعیت	علت و راهکار رفع سریع
ذخیره نشدن تنظیمات یا فایل‌ها	سطح دسترسی (Permission) پوشه `storage` و پوشه آپلود مدارک را در `File Manager` روی `755` تنظیم کنید.
خطای 404 در باز شدن صفحات	بررسی کنید فایل مخفی `.htaccess` به درستی در مسیر اصلی استخراج شده باشد و ماژول `mod_rewrite` روی هاست فعال باشد.
عدم پخش صدا در نمایشگر سالن	مرورگرها برای پخش خودکار صدا نیاز به یک کلیک اولیه دارند؛ پس از باز کردن صفحه `/monitor` یک‌بار روی صفحه کلیک کرده و صدای تلویزیون را بررسی کنید.
پیام عدم فعال بودن لایسنس	اطمینان حاصل کنید نام دامنه نصب‌شده دقیقاً با دامنه ثبت‌شده هنگام خرید در پنل کاربری فروشگاه مطابقت دارد.